

A flock of sheep is grazing on a lush green hillside. In the background, a large blue lake is visible, surrounded by rolling green hills and distant mountains under a clear blue sky. The scene is bright and sunny.

FRAMTIDAS SAU

Hausten 2013
Leder i avlsrådet, Ivar Slettemoen

Med 3 % dyrka mark i Norge, må målet være maks produksjon fra utmark.



MOUFLON SAU

Hva kan vi lære?



VILLSAU?



Copyright: Vera Gjerstoe vera@husdyrfoto.no www.husdyrfoto.no tlf. (+47) 90 15 70 70



KJØTTFYLDE

Vil den klare 3 til 4 lam?

SPÆLSAU
Ulkvaliteten prioriteres?



MOREGENSKAPER?



LAMMETALL og jevnt store lam






Kva mål set vi for framtidas sau?



Kva for eigenskapar betyr mest for arbeidsmengde og økonomi?

- ✓ At lamma kjem til verda utan hjelp.
J.fr eksteriør på mouflonsauen, villsau og hjort.
 - ✓ At lamma lærer å suge utan hjelp.
 - ✓ Produktiv sau.
- 

Sauen skal gi eit godt levebrød.

- ✓ Minst mogeleg tap av sau og lam.
Fødsel / inne. Lammedødelighet og holdbarheit.
- ✓ Lamma bør kunne vera slaktemodne rett frå utmark, sjølv om søya går med 3 lam.
- ✓ Er kjøttfylde god nok?
- ✓ Er feittet fortsatt eit problem?

Tilvekst. Kjøttfylde. Feitt. Mor vår og mor slakt. Fruktharheit.
Tilvekst i utmark.

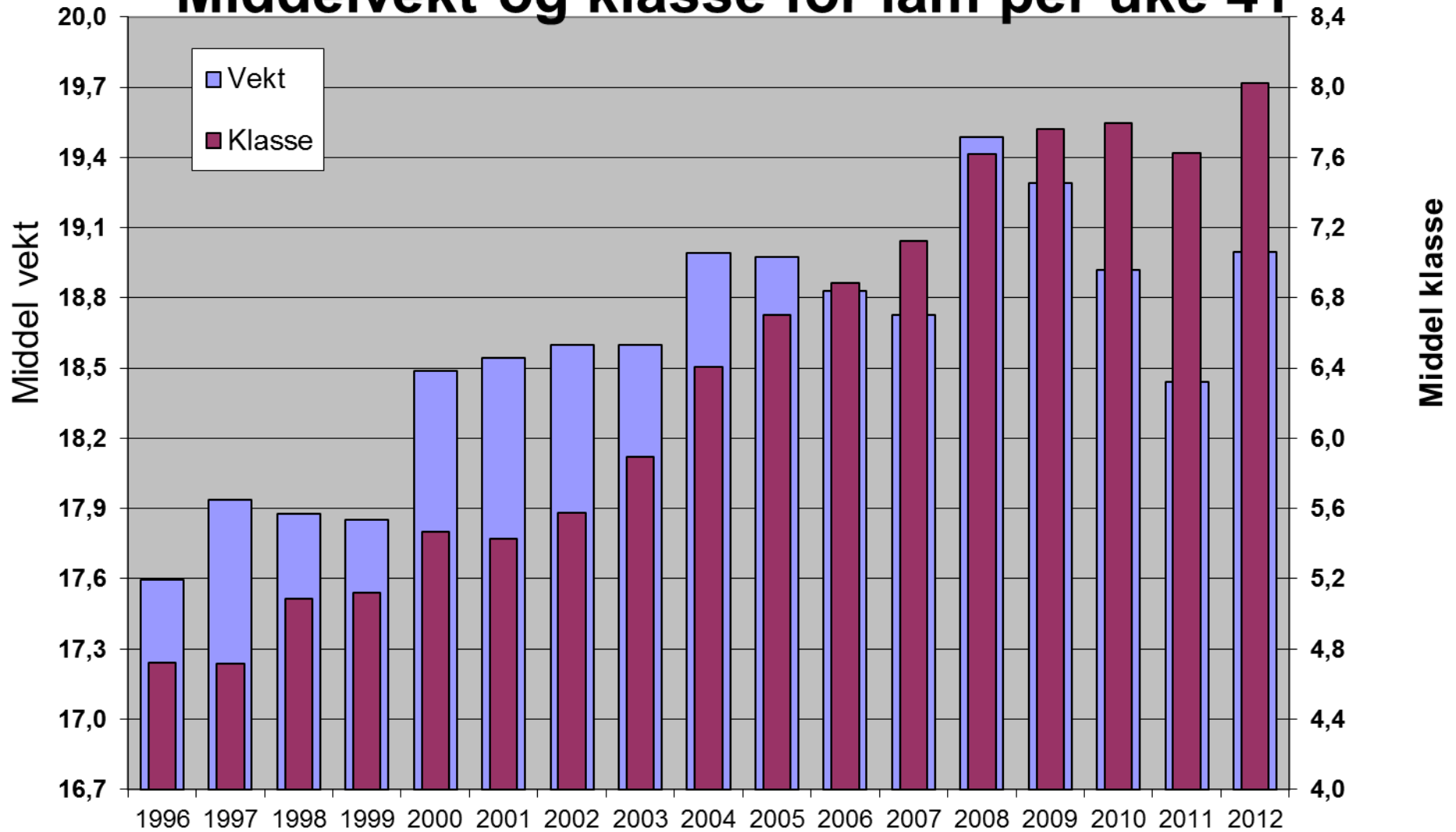
Kva prioriterer du?

Verdas beste avlsopplegg for sau? Dagens situasjon.

- ✓ Ca 100 000 sau med i avlspplegg siste 40 år.
- ✓ Enorm framgang for lammeeigenskapane tilvekst, kjøttfylde og delvis feitt.
- ✓ Vekting av lammeeigenskapane.
 - NKS: 21%+21%+13%.(55%)
 - Spæl:20%+25%+10% (55%)
- ✓ Tilvekst: Når den avlsmessige forventning til tilvekst aukar med 1 kg, viste undersøkelse i 1000 flokkar:
 - Slaktevekt auka med 0,85 kg.
 - Haustvekta auka med 0,99 kg.
 - Moregenskapar slakt: ,033/poeng

Dagens situasjon.

Middelvekt og klasse for lam per uke 41



Eksempel 1: Morevne slakt.

- Blink Medhus, f.2010
Indeks 2012: O = 131,
delindeks slakt = 117.

- Delindeks mor slakt i
2013 er 135 med 50
døtre og 100 slakt

- Bedre enn døtrene til St.
Medhus
Begge 2 lam i 4 år:
(0,033x42:2x50x2x4)
= +277kg
-21kg / tilvekst i forhold
til St Medhus

- St Medhus, f.2010
Indeks 2012: O = 130,
delindeks slakt = 141.

- Delindeks mor slakt i
2013 er 95 med
50 døtre og 100 slakt

- Slakt: $(0,071 \times 24 : 2 \times 100)$
**= +85 kg slakta lam i
forhold til Blink
Medhus**

Eksempel 2: Morevne slakt.

✓ Rambo, f. 2004

Indeks: $O = 118$, delindeks slakt = 74.

254 søner ca. middel mor slakt = 88

✓ Sak Eggum, f. 2005

Indeks: $O = 118$, delindeks mor slakt = 104.

267 søner, ca. middel mor slakt = 104

= $(104 + 0,99 \times 1000 \text{ døtre} \times 4 \text{ år})$

= +3960 kg i forhold til Rambo

✓ Kjempegod, f. 2005

Indeks $O = 118$, delindeks mor slakt = 120.

352 søner, ca. middel mor slakt = 114


= $(114 + 1,52 \times 1000 \text{ døtre} \times 4 \text{ år})$

= +6080 kg kjøtt i forhold til Rambo

- 
- ✓ For søyeegenskapane lammetal er framgangen enorm.

(Vekting på 23% frå 2000 til 2006. Nks: 6%. Spæl: 10%)

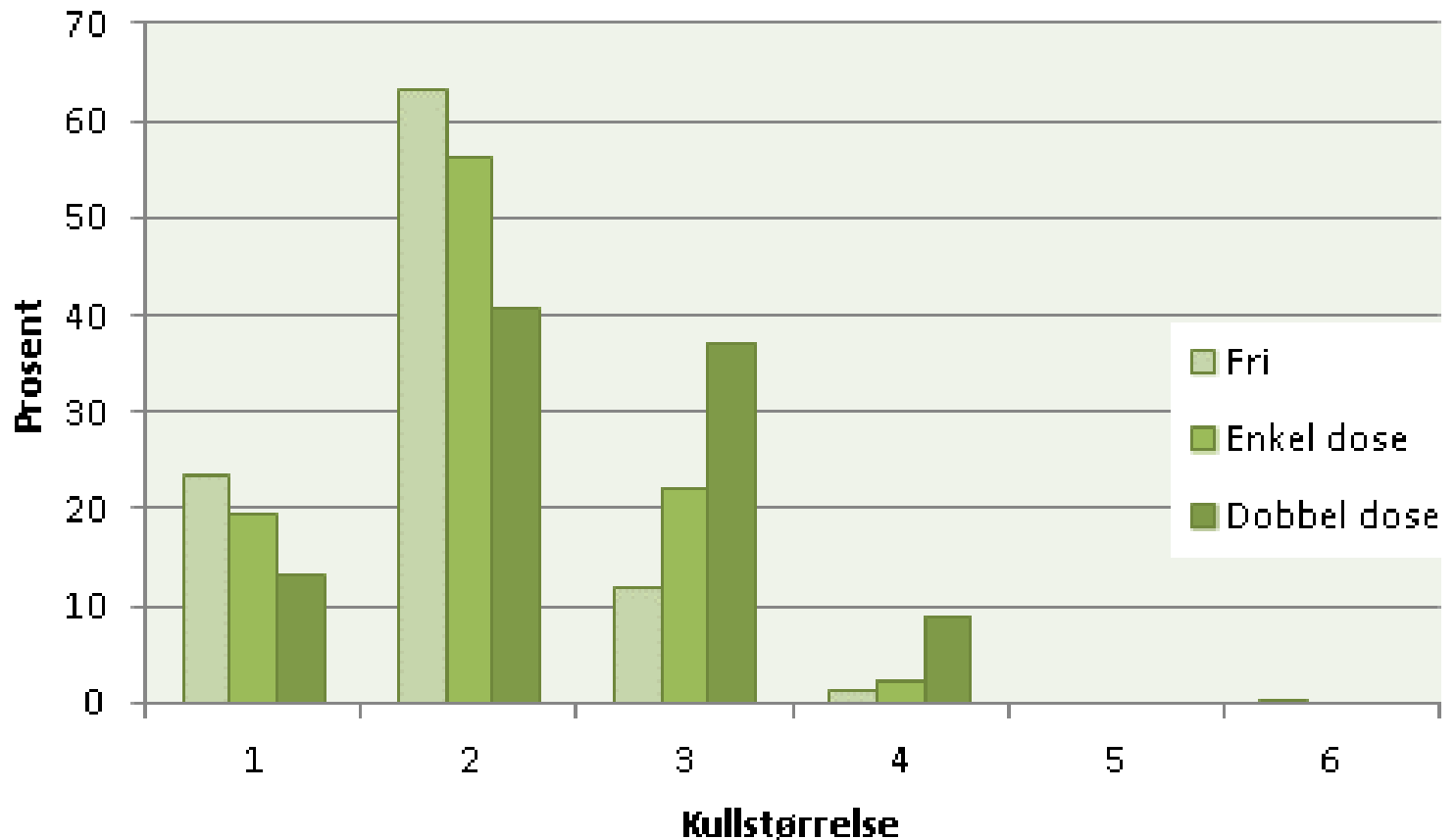
Lammetalet har gått meir fram enn det ein avlsmessig kunne forvente for NKS

- ✓ Slaktevekt / tilvekst pr dag har ikkje gått fram slik dei ovanfor nemnte eigenskapane har gjort.
 - ✓ Utfordringane blir no å knekke koden for større fenotypisk auka slaktevekt. Det har vel ingen klart. Mange land er gode på lammeeigenskapane
- 

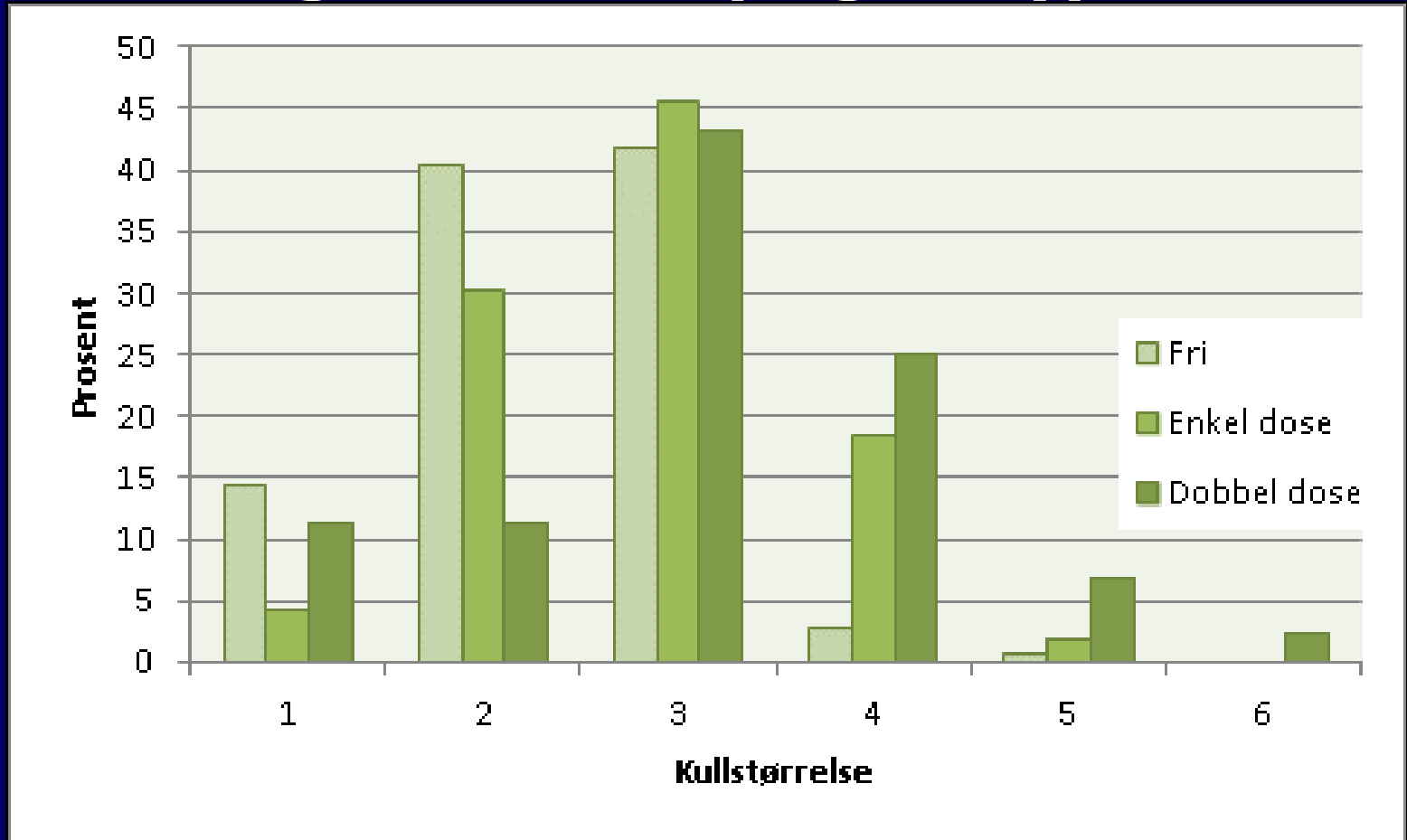
Korleis når vi målet?

- ✓ Kva blir ringbondens/ sauebondens plikter?
- ✓ Kven fører målsettingsdebatten?
NB! Registreringar.
Trenghst nye og forenkla registreringar?
- ✓ Kva for registreringar må prioriterast?
- ✓ Avlssjef / avlsavdeling losar oss i mål med bakgrunn i aksepterte avlsteoriar.
Eks: nedskrining avlindeks pr år er basert på genetisk framgang for dei måla vi har sett oss.
- ✓ Genomseleksjon. Arvestoffet for sauen er kartlagt Eks der vi tek kunnskapen i bruk: myostatingenet, finnegenet og texelgen.

Kullstørrelse (totalfødte lam) for åringene fordelt på genotype.

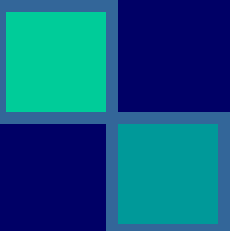



Kullstørrelse (totalfødte lam) for toåringene fordelt på genotype.





To alternative vegar m.h.t. "Sjølvgåande sau"

- 
1. Bonden tek ansvar og er konsekvent m.h.t. påsett.
 2. Systematikk når det gjeld hellande kryss.
og breidde på hofte-og seteknutar.
Systematikk m.h.t. vinkel og tjukkelse på spenar,
mørispenar (?) og side jur.
- 

Enkel registrering er vesentleg.

Målsettingsdiskusjon:

Kven definerer framtidas sau?

- ✓ Eigenskapar: Lammeeigenskapane (tilvekst, kjøttfylde og feitt) Kva slag sau vil vi ha m.h.t. desse eigenskapane? Kor langt vil vi gå med dei ulike eigenskapane? (R+/U-/ E?)

Ser vi farar/ negative trekk i det vi driv på med?

Søyeegenskapane vil dei neste åra ha fokus:

- ✓ " Sjølvgåande sau" Andre eigenskapar?
- ✓ Kva er dei viktigaste økonomiske eigenskapane?
- ✓ Kva bør vi prioritere i åra framover?